

La Espero

SVENSKA ESPERANTO-TIDNINGEN

EL LA ENHAVO

Esperanto aŭ la angla,
diskuto 30
Jarraporto de SEF 32
Londono kaj Irlando,
skandinava grupvojaĝo 35
Heine, Kalocsay, Waring-
hien, recenzo 36
Gotenburgo 350-jara 37
Marso, najbara planedo 38
Pacpremio al Andreo Cseh 39

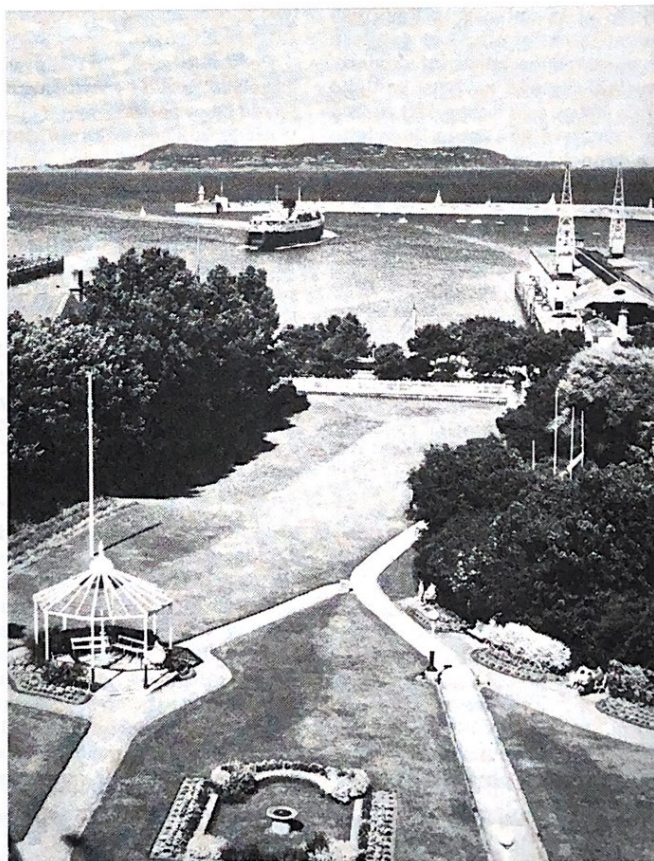
Abono 15 sv. kr.

Poŝtgiro: SEF 20 12

3

1971

59-a jaro

La banloko Dun Laoghaire proksime al Dublin, Irlando, kie restos dum unu semajno la partoprenantoj de la skandinava kongresvojaĝo al Londono.

Du kommer väl med på årskongressen i Stockholm? Om Du inte redan anmält Dig är det nu hög tid. Kongresskommittén kan inte längre garantera hotellrum, men det kanske går att ordna ändå. Ring Gun Gerdman (08 - 60 49 72) eller skriv omgående till Sibyllegatan 83, 114 43 Stockholm.

LA REDAKTORO:

Ĉar tiu ĉi numero estas la lasta antaŭ la jarkongreso en Stokholmo vi trovos en ĝi sufiĉe multe da informa materialo, i. a. la jarraporton de SEF. Ankaŭ tiu estas fakte interesa legaĵo: ĝi ja respegulas la vivon de la sveda esperantomovado. Ni rekomendas al vi pristudi ĝin.

Kiel vi vidas, la spaco de tiu ĉi numero estas tre limigita (12-paĝa), kaj tial vi eble miras, ke ni dediĉas preskaŭ du paĝojn al svedlingva diskuto pri esperanto kaj la angla. Tiu diskutado estas nun tamen tre aktuala, kaj ni opinias, ke la esperantistoj devas difini sian starpunkton.

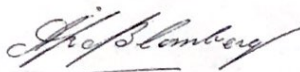
La programo por la skandinava grupvojaĝo al la universala kongreso en Londono estas preta, kaj detalajn informojn vi trovos en tiu ĉi numero. Unusemajna restado en bela banloko en Irlando estos por korpo kaj animo agrabla malstreĉiĝo antaŭ la vizito al la metropolo kaj mondkongreso, ambaŭ viglaj kaj homplenaj sed certe intereseĝaj. Aligu tuj!

La artikolo de Elis Dahlgren pri nia plej najbara planedo — Marso — devas esti interesa ankaŭ por tiuj, kiuj ĝenerale ne interesigas pri astronomiaj aferoj. Elis Dahlgren estas, kiel vi eble scias, amatoro, kiu ĝuas altan respekton ankaŭ en profesiaj rondoj. En 1963 li trovis novan stelon, t. n. "nova", kaj ricevis pro tio medalon de la Reĝa Akademio por Sciencoj.

Ni bedaŭras la literaturan redakton, ĉar ĉi-foje ni ne trovis lokon por iu ajn literatura materialo krom recenzo pri la nova libro kun tradukoj el la verkaro de Heine. Ni riparos la mankon en proksima numero.

La sekvonta numero aperos, pro la libertempa sezono, nur en aŭgusto. En ĝi aperos i. a. referaĵo el la jarkongreso kaj detala recenzo de Ebbe Vilborg pri Plena Ilustrita Vortaro. Manuskriptoj por tiu numero devas atingi nin antaŭ la fino de junio, do antaŭ la ĝenerala libertempo.

Belan kaj agrablan someron ni deziras al vi ĉiuj.

Numero 3 59-a jaro
MAJO-JUNIO 1971

ENGELSKA ELLER ESPERANTO FÖR ALLA?

I januarinumret av denna tidning publicerade vi ett utdrag ur den utredning, som lagts till grund för TRU:s planerade höstkampanj "Engelska för alla". Signaturen ulu:s och redaktörens kommentarer till motiveringarna för kampanjen har föranlett ett kritiskt inlägg från en läsare.

Tyvärre tillåter inte utrymmet i La Espero en längre och uttömmande diskussion, men eftersom vi anser frågan ytterst betydelsefull och de synpunkter som Gillis Staberg framför inte är så ovanliga, vill vi gärna låta våra läsare ta del av hans inlägg och ett par genmälen.

GILLIS STABERG:

Sign. "ulu":s invändningar mot TRU:s kampanj för studier i engelska språket är minst sagt förbryllande!

"Ungdomen blir inte tvåspråkig genom undervisningen i engelska (som TRU menar) — det är bara några få universitetsstudierande och utlandssvenskar som når någorlunda kunskaper för att kallas tvåspråkiga."

Personer som lärt sig så mycket engelska, att de klarar sig i de flesta vardagliga situationer (vilket gäller tiotusentals svenskar) skulle alltså inte få betrakta sig som tvåspråkiga?

Hur många svenskar har esperantokunskaper på universitetsnivå?

Flertalet svenska esperantister skulle alltså inte vara tvåspråkiga? "Orsaken till att vi möter många engelsktalande i Sverige och utomlands... är att många i Sverige har lärt sig engelska... att de söker sig till engelsktalande — vi möter engelsktalande för att vi lärt oss engelska."

Vad menas med detta? Talar en utlänning engelska i Sverige bara därför att "så många svenskar lärt sig det"? (Och ändå är de inte tvåspråkiga?) Är det inte så, att en utlänning i Sverige talar engelska, antingen därför att han inte kan något annat språk (engelsman, amerikan) eller därför att hans modersmål, t. ex. ungerska, japanska, är fullständigt obegripligt för "medelsvensson", vilket engelska inte är nutilldags?

Skall vi inte heller lära oss engelska innan vi reser till England och Amerika, därför att vi där möter

KOREKTO

En numero 11—12 1970 ni aperigis du poemojn — Kiel lumreflekto kaj Kuŝas nokt'. Bedaŭrinde ni ne indikis ke temas pri tradukoj de du poemoj de Heine, ne pri originalaj verkoj de F. R. Banham, la tradukinto. "Kiel lumreflekto", cetere, devus esti "Kiel lunreflekto". Ni bedaŭras la eraron pri kiu ne kulpas F. R. Banham.

engelsktalande? Skulle vi inte möta engelsktalande i nämnda länder om vi inte lärt oss engelska?

Signaturens uttalanden gäller däremot esperanto. Vi möter esperantotalande därför att vi lärt oss esperanto. Esperantotalande "söker sig till" esperantotalande!

Man må som esperantist tycka illa om det — men faktum är, att den som lärt sig engelska vet att han praktiskt taget när och var som helst kan möta engelsktalande, medan det för esperantisten får betraktas som tur, om han på en (betr. språket) oförberedd resa möter esperantotalande.

Varför förneka, att det i realiteten bara förhåller sig så?

Ake Blombergs uttalande, att "det är hög tid för oss att göra den stora allmänheten uppmärksam på överdrifterna betr. engelskans roll på världsspråksområdet, överdrifter som är så vanliga i vårt land", bör inte stå aldeles oemotsagt!

Om vi håller oss till vad TRU lovar i sitt program "Engelska för alla", kan inte jag i detta finna några överdrifter. Tvärtom utlovar aktionen ett mycket blygsamt resultat, men understryker "värdet av även mer begränsade kunskaper i engelska".

Om esperanto verkligen har en rad företräden framför engelska, så måste modern esperantoreklam presentera dessa genom saklig upplysning — inte med negativa påpekanden eller med mer eller mindre lösa påståenden om "motpartens" (borde heta: "medpartens"!) underlägsenhet!

Nog borde varje äkta interlingvist (= ivrare för ett neutralt internationellt språk) med tillfredsställelse hälsa alla kampanjer för ökade språkkunskaper — de må gälla engelska eller ryska eller kinesiska!

KOESPONDI DEZIRAS

S-ro Lembit Tangsoo, Riiska 4, 202532 TÖRVA, Estonio, USSR.

F-ino Yvette Bellet (18-jara), 50 rue Denfert Rocherau, F-79 THOUARS, Francio.

ULLA LUIN:

Mina invändningar mot TRUs förslag om kampanj för engelska riktar sig inte mot kampanjen som sådan, utan mot de värderingar som den bygger på, och som är vanliga i det svenska samhället i dag.

1. Kunskaperna i engelska

Det är riktigt att en del av det svenska folket har tillräckliga kunskaper i engelska för att kunna klara sig i vardagliga situationer. Men så snart man kommer i en situation som inte är bara vardaglig, då räcker inte kunskaperna. Det har framgått ur språkdebatten de senaste åren, att inte ens de studenter som börjar läsa engelska vid universitetet har tillräckliga förkunskaper.

Risken är att det i Sverige skapas en språklig elit, som kan uttrycka sig på engelska, medan ett språkligt proletariet endast hjälpligt eller inte alls kan klara sig i sammanhang där svenskan inte räcker.

2. Språk och indoktrinering

I Sverige inriktas språkundervisningen starkt på engelska. Cirka tre timmar i veckan under sex år får den svenska grundskoleeleven lära sig engelskt uttal och engelska frasstrukturer, men samtidigt också engelska vanor, engelskt tänkesätt, engelskt samhällsliv och engelska värderingar. I någon mån ingår också information om USA. En massiv och ensidig indoktrinering.

3. Internationalisering

Internationaliseringen av undervisningen innebär i dag i mycket stor utsträckning "anglosaxisering". Tre timmar i veckan används i grundskolans mellanstadium och högstadium till de engelsktalande länderna Storbritannien och USA, medan jordens övriga länder får samsas om cirka sex timmar i veckan i orienteringsämnen.

Samtidigt har en undersökning av Stig Lindholm visat att det just bland tonåringar i Sverige är mycket dåligt ställt med kunskaperna om t. ex. ulandsproblem, ett av de viktigaste problemen i dagens värld.

4. De stora språkens ställning

Det vi lär oss i skolorna i dag skall vara användbart fortfarande om 30—40 år. Men redan nu är kampen om språkens ställning hård, och engelskan är ingalunda gångbar överallt.

Det är troligt att när u-länderna om några årtionden har skaffat sig tillräcklig ekonomisk styrka, kommer de att kräva att deras språk beaktas lika mycket som nu engelska, franska, tyska, ryska, spanska. Arabiskans ställning är till exempel stark.

5. Varför ett planspråk

Engelska fungerar utmärkt — som nationellt språk. Ett barn som ständigt har orden, uttalet och strukturerorna omkring sig, märker inte några svårigheter att lära sig det.

I internationella sammanhang anser jag att det inte är lämpligt att använda ett nationellt språk. Alla de egenheter som växt fram under språkets historia fyller ingen funktion då språket skall användas som hjälpspråk.

När man kommer till den punkt då många människor på begränsad och dyrbar tid skall lära sig ett andra språk, då bör det språket vara specialkonstruerat för ändamålet. Det som är charmigt och sympatiskt i ens eget språk blir till hinder och betraktas som obegripligt av den som måste lära sig det och har helt andra utgångspunkter.

Ett språk som skall fungera måste vara lättlärt, flexibelt. Har man lärt sig grunderna, skall man inte längre vara hänvisad till lexikon för att kunna uttrycka sig. Vem som helst skall kunna bilda de nya ord som behövs utan att fråga en infödd.

6. Studiet av nationella språk

Undervisningen i nationella språk kommer naturligtvis inte att försvinna, om ett planspråk införs som internationellt språk. Jag tror snarare att efterfrågan på undervisning i olika språk kommer att öka. Då kan dessutom språkkunskaperna och den kultur som hänger samman med språket integreras bättre, utan sidoblickar på att språket skall kunna fungera som "internationellt".

7. Diskussion!

Språkfrågan utgör inte något problem för samhällets toppskikt, som har tolkar och dyrbara tolkanläggningar till sitt förfogande. Men om frågan skall lösas med något annat än kaos i framtiden för vanliga människor måste en diskussion startas nu.

★

AKE BLOMBERG:

Nog har man i detta land en högst överdriven uppfattning om engelskans möjligheter. Tar man hänsyn till de ofantliga belopp, som under de senaste decennierna offrats på propagandan (använd gärna detta ord) för engelska och till det oerhörda övertag i politiskt, ekonomiskt och kulturellt avseende, som de engelsktalande nationerna har i västerlandet, är det i själva verket förvånande, att engelskan inte nått längre.

Ty det är inte sant, som Staberg tror, att man "praktiskt taget när och var som helst kan möta engelsktalande". Alla som provat på vet,

att man på större delen av den europeiska kontinenten får lov att försöka knagglas fram på tyska, och i stora delar av Östeuropa är man helt förlorad om man försöker klara sig enbart med engelska. För att inte tala om våra exportföretag: de får lov att använda sig av tyska, engelska och franska (i nämnd ordning) dessutom av spanska om de inriktar sig på Sydamerika. — Naturligtvis träffar man inte esperantotalande var som helst. Man får lov att använda sig av de adressregister och den organisation som finns. Men är det egentligen lika lätt att få kontakt med engelsktalande i icke engelskspråkiga länder? Var finns organisationerna där för dem som inte har specialintressen?

Visst är TRU:s initiativ lovvärt! Men om man nu ändå utlovar mycket blygsamma resultat, varför rycker man då på axlarna åt Esperanto? Varför förs Esperanto överhuvudtaget inte in i diskussionen när världsspråksfrågan debatteras? Varför trycker SAP i sin jämlikhetsrapport just på behovet "av att bibringa hela svenska folket grundläggande kunskaper i engelska"? Vad är det som säger att grundläggande kunskaper just i engelska leder till ökad jämlikhet? Har det överhuvudtaget diskuterats något alternativ, t. ex. Esperanto? När det inte är fråga om ren yrkesmässig utbildning borde man väl sakligt och opartiskt undersöka vilka alternativ som ger den enskilde de största möjligheterna att inom rimlig tid bryta den språkliga isoleeringen, att få direkt kontakt med omvärlden utanför våra gränser. Tror Staberg att man har gjort någon sådan undersökning?

Nej, det är hög tid att vi från esperantorörelsens sida reagerar mot de fördomar, som är så utbredda när det gäller världsspråksproblemet. Naturligtvis skall vi vara sakliga, och naturligtvis skall vi framförallt understrika Esperantos fördelar utan att överdriva dess betydelse, och vi skall inte heller försöka förringa engelskans roll. Men mot den likgiltighet, som ofta visas oss (Ett "konstgjort" språk kan inte fungera; all vidare diskussion överflödig!) och mot de rena vanföreställningar som folk i allmänhet har när det gäller tron på engelskan räcker det inte med att snällt och fogligt låta propagandan för engelska ha sin gång. Vi måste göra vår stämma hörd. Vi måste gå till angrepp!

★

Jen via salajro, sinjoro Brovo. La monbiletoj estas iom malpuraj — ĉu vi timas bacilojn sur ili?

— Tute ne. Mi volus vidi tiujn bacilojn, kiuj sukcesas vivi de mia salajro.

SEF — JARRAPORTO

Estraro

La estraro konsistis el jenaj membroj: J. Strönne, prez., R. Hjorth, v. prez., S. Alexandersson, sekr., B. Åkerberg, A. Malmkvist, F. Luin, v. sekr., kaj Maria Wästfelt, kas. Anstataŭantoj: G. Norling kaj Ulla Luin. — Bibliotekisto estis R. Hjorth.

Membraro

Je la fino de la jaro SEF havis 1769 membrojn kaj 48 klubojn. Jenaj distriktoj funkcias: Dalekarlia, Okcident-sveda, Skania, Skaraborga, Värmland-Dal kaj Örebro-gubernia. La skania distr. festis sian 35-jaran jubileon.

Mortis i. a. ges-oj Linnea kaj Ernfriid Malmgren, Stockholm, la lastenomita Honora Prezidanto de UEA. Ambaŭ estis dum multaj jaroj tre alte ŝatataj kunlaborantoj.

Organizado

La sekretario ĉe Jungfrugatan 30, Stockholm, bone funkcias. SEF subluas al Grupo Esperantista de Stokholmo, kaj ankaŭ la junulara grupo kunsidas en la ejo.

Ekonomio

La ekonomian staton montras aparta ekonomia raporto.

Jarkongreso

La jarkongreso okazis 16—18 majo (pentekoste) en Jönköping, kie la bonega Stora Hotellet estis kongresejo. Ĉeestis 183 partoprenantoj el 9 diversaj landoj. Prelegoj de prof. d-ro Ivo Lapenna, prez. de UEA, kaj direktoro Erik Carlén, v. prez. de UEA. Prediko en E de Episkopo Sven Danel en la preĝejo de Vireda. Festa bankedo laŭ invito de la urbo Jönköping. Oratora konkurso. Oficiala poŝta stampo. Broŝuro en E kaj pri la urbo kaj pri la ĉirkaŭaĵoj de la lago Vättern.

La federacia gazeto

La Espero aperis kun entute 92 paĝoj. Nova redaktoro, s-ro Åke Blomberg, Lidköping, transprenis la taskon ek de la jaro 1970 prizorgi la federacian gazeton. S-ro Sune Ahlm, nun en Vargön, denove kunhelpas pri teknikaj detaloj.

Eldonkvanto 2.000 ekz.

Denove aperis propono krei komunan skandinavian gazeton. La estraro zorge traktis la proponon kaj daŭrigas la diskutadon.

La Universala Kongreso

okazis en Vieno, Aŭstrujo, 1/8—8/8 1970. Saluti de la sveda registaro lerneja direktoro Karl Söderberg kaj por SEF parlamentano Einar Dahl. Skandinavia grupvojaĝo pere

de flugmaŝino de Kopenhago. La grupo antaŭ la kongreso vizitis i. a. la provincon Burgenland, Aŭstrujo.

Universala Esperanto-Asocio

La 31-an de dec. 1970 UEA havis en Svedujo 206 delegitojn en 93 lokoj kaj entute 543 individuajn membrojn. Je nomo de SEF s-ino Ester Andrén, Malmö, daŭre akceptis pagojn.

Sveda Esperanto-Instituto

S-ro Per Edler, Gotenburgo, gvidis la ekzamenan fakon.

Eldona Societo Esperanto

donas informojn en speciala raporto. En la jaro la eldonejo finpretigis la manuskripton de la libro "Tra lando de indianoj", verkita de Tibor Sekelj.

Informado

Informa Fako daŭrigis sendi novaĵojn rekte al la gazetaro laŭ nomo "Servo Informa".

Esperanto-Nytt (Novaĵoj pri E) regule aperis. Red. Sten Öfors. Kluboj kaj unuopaj esperantistoj pli kaj pli abonas la informilon por influhavaĵoj personoj, prefere en la propra urbo. Eldonkvanto: 4.000 ekz.

La dua Semajno de Internacia Amikeco okazis 22/2—28/2 1970, kaj pluraj kluboj uzis la eblecon aranĝi festajn kunestadojn kaj raportoj tion al la gazetaro. Specialaj afiŝoj por butikoj, kiuj volas informi pri la semajno, kaj amikokartoj por la unuopuloj.

La ekspozicio ĉe Skania Foiro, Malmö, altiris grandan intereson. Multaj broŝuroj kaj informoj transdonitaj al vizitantoj el la tuta lando.

Ekspozicio i. a. ankaŭ en Gotenburgo notita.

S-ino Anna Alamo-Sandgren kaj aliaj el pluraj lokoj faris entute ĉ. 220 prelegojn antaŭ ĉ. 10.000 neesperantistoj.

En la sveda gazetaro aperis ĉ. 250 gazetartikoloj kaj -notoj pri E.

Ĉ. 15.000 afiŝoj, flugfolioj, prospektoj, broŝuroj kaj aliaj propagandiloj distribuitaj (parte propra materialo ĉe distriktoj, lokaj societoj, KELI aŭ SEJU).

3 radioprogramoj kaj 1 televida programo kun E notitaj.

La nova broŝuro "Ett problem och förslag till lösning" kun i. a. la festparolado de D-ro Ivo Lapenna en Helsinki kaj pretigita jam la antaŭan jaron, sendita en 1970 al ĉiuj parlamentanoj kaj al pluraj aliaj aŭtoritatoj en diversaj urboj.

SEF pretigis novan broŝureton "Esperanto, det internationella språk-

ket". Kelkaj lokaj asocioj mem pagis kroman eldonon kun aldonita teksto por loka distribuado.

Speciala informado okazis inter la gestudentoj ĉe la universitato de Lund.

Instruado

Konversaciaj studrondoj estas popularaj kaj necesaj kursoj en multaj lokoj.

La skribajn taskojn de la korespondanta kurso de SEF prijuĝis s-ino Lisbet Andreasson, f-ino Marie-Louise Enström, s-roj Sten Öfors kaj Runo Sirideli.

En la libertempa vilaĝo Riva del Sole, Italujo, SEF aranĝis t. n. sunkurson 26/5—2/6 por aro da membroj. La kurson gvidis f-ino Gulli Svensson, nuntempe ĉe UEA, Rotterdam. Aldone al la kurso tre interesa kaj ŝatata programo, aranĝita de la loka E-grupo.

La lernolibro por skoltoj ricevis aldonan diskonon por la elparolo, kaj la federacio daŭrigis la informadon ĉe la skoltaj organizaĵoj. La efika iniciato tamen apartenas al la lokaj E-klubo.

"Libere elektita laboro" estas nova temo en la lernejo, kaj iom post iom la lokaj E-klubo kaj unuopaj E-istoj serĉas kontakton kun la lernejaj aŭtoritatoj kaj krome instigas la gelernantojn elekti la temon "Esperanto".

Dum 3-taga libera periodo en la lernejoj de Malmö kaj Lund kun multaj variaj aktivaj por la gelernantoj, pluraj el ili elektis 3-tagan kurson pri Esperanto en ambaŭ lokoj.

Teleac, Nederlando, intencas pretigi E-kurson por televido kaj deziras kunlaboron kun aliaj landoj. SEF havas kontakton kun TRU en Svedlando pri la afero.

Praktika aplikado

144 membroj partoprenis la Universalan Kongreson en Vieno kaj krome fakajn E-kongresojn en diversaj lokoj.

Ofte prelegoj de eksterlandaj E-istoj ĉe lokaj societoj kaj fakaj E-organizaĵoj.

La dan—sveda tago okazis en Glad-saxe, Danujo.

La 14—15 nov. la federacio partoprenis konferencon en Stokholmo pri la temo "Kion povas fari Svedujo?". Repr. por multaj svedaj organizaĵoj ĉeestis por diskuti aktivajn en i. a. evolulandoj.

Turismajn prospektojn en E. eldonis la urboj Lund, Jönköping, Kumla (kun E-folio por eksterlandanoj) kaj

LA INDIANOJ

kredeble ne estas malproksime de ni — li diras. Ni pasigas la noktojn preskaŭ maldormaj.

La kolonelo provas trankviligi lin: Tiu ĉi trovaĵo certe estas interesa. Sed koncerne la noktojn vi povas dormi trankvile, ĉar la indiano havas la taktikon ataki je vesperiĝo aŭ je krepusko matena, neniam nokte.

La Naturo — tero, planto, besto kaj homo — povas akcepti per malfermitaj brakoj nur la personon, kiu proksimiĝas al ĝi kun la pupiloj rigardantaj, la koro pura kaj la spirito libera de antaŭjuĝoj.

Du citaĵoj el

TRA LANDO DE INDIANOJ
La nova libro de Tibor Sekelj

Brosurita 24: —, bindita 30: —
+ impoŝto.

Eldona Societo Esperanto

Fack, 200 42 Malmö 7

Poŝtĝirokonto 578-5

La Esperantoklubo de Halmstad decidis disdoni honoronacojn al meritplenaj esperantistoj. La unua honora donaco estis solene transdonita al la kasisto kaj pioniro John H. Nilsson kiam li antaŭ nelonge fariĝis 65-jara. La donaco estas olea artpen-trajo.

Kalmar (sv. kr. 5: — kun mapo). Krome la prospekto "Ronde de la lago Vättern".

Sekcioj

La junulara Sekcio SEJU i. a. eldonis novan informilon "Potnot" (red. de la unua numero: Ulla Luin). pri la TEJO-diskutoj en Graz.

Finvortoj

La estraro ŝuldas dankon al ĉiuj membroj kaj esperas, ke ni povu daŭrigi la bonan kunlaboron.

La estrarmandatoj laŭstatute finiĝis por J. Strönne, B. Åkerberg, A. Malmkvist, Maria Wästfelt kaj la anstataŭanto G. Norling.

Stokholmo la 1-an de aprilo 1971.

Jan Strönne
Ragnar Hjorth
Sven Alexandersson
Bertil Åkerberg
Artur Malmkvist
Franko Luin
Maria Wästfelt

NORVEGUJO

Norvega Esperantista Ligo celebros la 60-jaran jubileon dum la Pentekosto en Trondhejmo. La ligo kore invitas la svedajn esperantistojn al la kongreso. Programo: Sabaton 29 majo Interkonatiga vespero. Dimanĉon 30 majo. Laborkunsidoj kaj Jubilea bankedo. Lundon 31 majo. Laborkunsido kaj ekskurso i. a. al la katedralo. Informojn kaj aligilojn vi povas ricevi ĉe s-ro Nils Utne, Jakobstien 15, N-7000 Trondhjem, Norge.

★

INSTRUISTOJ! — URGĀ ALVOKO

La urbo Avignono preparas ekspozicion de infanaj desegnaĵoj kun la temo "INFANOJ DE LA TUTA MONDO".

La ekspozicio estos malfermata en la komenco de julio kaj estos videbla dum julio kaj aŭgusto.

La plej bonaj kontribuoj estos konservitaj por krei konstantan muzeon pri infana arto.

Por demonstri la efikan rolon de Esperanto, mi invitas ĉiujn samideanojn el ĉiuj regionoj de la mondo sendi la plej bonajn desegnaĵojn, kiuj elvokas vivon, zorgojn, ĝojojn, suferojn kaj feliĉojn, sopirojn de la infanoj de iliaj landoj.

Eble personoj, kiuj jam organizis similan ekspozicion povus pruntedoni al ni sian materialon, — plejeble baldaŭ.

Sur la malantaŭo de la desegnaĵoj mi petas vin igi la gelernantojn skribi: 1. La nomo (de la desegnanto), 2. Aĝo, 3. Lernejo, 4. Instruisto, 5. Loko, 6. Lando.

Bonvolu sendi viajn kontribuojn al

S-ino S. (imone) Humm,
Chemin des Neuf Peyres,
84 — Avignon, FRANCUJO.

SURVOJE AL UK EN LONDONO

ekkonu danan filozofion kaj danan ferian vivon. Pasigu la antaŭkongresan semajnon (24.7 — 31.7.71) en la feria centro KOSMOS en Danlando. Prelegoj kaj liberaj diskutoj pri esencaj demandoj de la vivo, i. a. pri Esperanto-problemoj. Feriado en bela naturo apud la maro. Ekskursoj al vidindaĵoj kaj historiaj lokoj. Vizitoj en danaj feriaj hejmoj, kie floras intereso pri humanismaj kaj internaciaj demandoj. Petu senpagan broŝuron ĉe Martinus-Instituto, Esperanto-Sekcio, Mariendalsvej 94—96, DK 2000 Kopenhago F., Danlando.

JARKONGRESO STOCKHOLM

Tempo

pentekoste,
29—31 majo 1971

Programo

- supeo ĉe restoracio Högloftet, Skansen
- jarkunveno de SEF kaj SEJU
- diskuto
- fakkunsidoj
- distra vespero kun pupteatro, kantado
- diservo en la preĝejo de Ĉiuj Sanktuloj

Aligiloj

- vi ricevis aligilon en La Espero nro 1 1971
- petu pliajn aligilojn ĉe Gun Gerdman, Sibyllegatan 83, 114 43 Stockholm

Aligu

tuj!

ÅRSKONGRESSEN

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO U.P.A.

Här är hela programmet:

PINGSTAFTON

- 15.00 Kongressreceptionen öppnas.
 17.00 SEF:s och SEJU:s styrelser sammanträder.
 18.30 Öppningshögtidligheten.
 19.30 Bussar till Högloftet, Skansen, avgår.
 20.00 Supé på Högloftet, Skansen. Folkdansuppvisning.
 20.00 SEJU har årsmöte i Medborgarhuset.
 24.00 Bussarna från Högloftet går tillbaka till Hotell Malmen.

PINGSTDAGEN

- 09.30 SEF:s årsmöte.
 14.00 Diskussion.
 16.00 Förlagsföreningen Esperanto, årsmöte.
 IPPTEA, sv. sektionen, sammanträde.
 ILEI (Instruistoj)
 SEJU:s årsmöte fortsätter.
 Övriga facksammanträden.
 20.00 "Distra vespero". Samkväm med bl. a. dockteater.

ANNANDAG PINGST

- 09.30 KELI inbjuder kongressdeltagarna till **gudstjänst** i Helgalunden. Disponent **Erik Carlén** predikar. **Janet Enghardt** sjunger.
 (Arrangörerna garanterar att gudstjänstdeltagarna kommer att hinna med bussarna till Drottningholm.)
 11.00 Avresa från Hotell Malmen till Drottningholm med buss. Kaffe. Besök på teatern.
 13.30 Bussarna går tillbaka till Malmen.

PRISER OCH ANMÄLNING

- Deltagarkort 25:—
 för SEJU-medlem 10:—
 Dubbelrum per natt 43:—
 Enkelrum per natt 51:—
 Subventionerat ungdomslogi
 för SEJU-medl. per natt 10:—
 Supé inkl. bussresa 40:—
 Frukost 7:—
 Bussutflykt inkl. kaffe 15:—

Anmälan sändes till Esperantokongressen 1971, Gerdman, Sibylleg. 83, 114 43 Stockholm. Telefonkontakt Gun Gerdman, 08-60 49 72. Postgiro 50 74 61-2.

Verksamhetsberättelse 1970

Under 1970 har reseskildringen "Tralando de indianoj" av Tibor Sekelj utkommit. Förlagets närmaste större uppgift blir att så snart som möjligt trycka en ny Svensk—Esperantisk ordbok efter ett manuskript som utarbetats av Ebbe Vilborg.

Omsättningen har uppgått till 23.839 kr. vilket utgör en minskning.

Enär vinsten är för liten att medge utdelning, föreslår styrelsen att den föres i ny räkning.

Förlagets expedition har under året föreståtts av fru Anna-Greta Strönne.

Styrelsen har under året hållit ett protokollfört sammanträde. Styrelsen har bestått av Tiberio Morariu, Sven Sjöblom, Karin Strandberg och Per Törnegrén med Sven Sjöblom som ordförande. Styrelsesuppleanter har varit Bertil Nilsson och Nils Olsson. I tur att avgå är Sven Sjöblom, Karin Strandberg och Bertil Nilsson.

Ekonomisk rapport för år 1970

BALANSRÄKNING

	1/1 1970	31/12 1971
Tillgångar:		
Omsättningstillgångar		
Kassa	0	0
Postgiro	6.701: 65	4.773: 90
Bank	35.008: 43	31.631: 86
Kundfordringar	4.930: 80	5.237: 44
Varulager	15.310: 06	17.064: 82
Kommissionslager	1.534: 22	1.053: 44
Anläggningstillgångar		
Andelar i HSB	1.495: 70	1.495: 70
Inventarier	0	0
Summa	64.980: 86	61.257: 16
Skulder och eget kapital		
Skulder		
Långfristiga skulder	6.275: 50	6.281: —
Diverse leverantörer	18.452: 95	15.285: 57
Skatter och avgifter	612: —	0
Eget kapital		
Andelskapital	32.740: —	32.740: —
Reservfond	6.509: 60	6.509: 60
Balanserad vinst	394: 88	390: 81
Årets resultat	— 4: 07	390: 81 + 50: 18
Summa	64.980: 86	61.257: 16

VINST- OCH FÖRLUSTRÄKNING FÖR ÅR 1970

Intäkter:	
Bruttovinst	8.497: 88
Omkostnader	2.384: 42
Summa	10.882: 30
Kostnader:	
Ränteintäkter	10.832: 12
Årets vinst	50: 18
Summa	10.882: 30

Malmö den 27 mars 1971

Tiberio Morariu

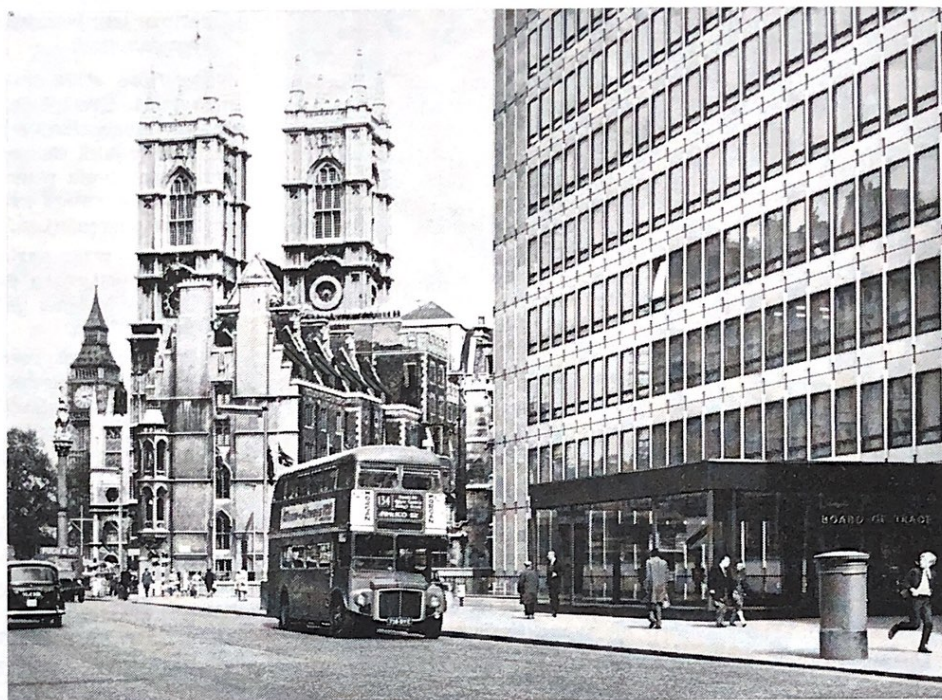
Karin Strandberg

Per Törnegrén

Sven Sjöblom

LONDON och IRLAND

SEF:s gruppresa i samarbete med skandinaviska Esperantoförbund

(Kliŝo: Heroldo de Esperanto)

Liksom under tidigare år anordnar SEF en gruppresa till årets Esperantovärldskongress (i London) och tar hänsyn till ständigt uttryckta önskemål att låta resan omfatta ytterligare en trevlig vecka på minnesrika platser, då reskostnaden till och från kongressen ändå skall erläggas.

Söndagen den 25 juli (obs. dagen enär tidigare annan avresedag angivits)

Avresa från Köpenhamn med det irländska flygbolaget "Aer Lingus Irish" direkt till Dublin. Samling i Köpenhamn först omkring kl. 17.00, varför många svenska esperantister torde ha möjlighet att på dagen ta sig fram till den danska huvudstaden.

Med buss till den förtjusande badorten Dun Laoghaire, belägen nära Dublin på sydsidan av Dublinbukten. Inlogering på hotell i tvåbäddsrum och med halvpension. Under vistelsen där göres en halvdagsutfärd till Dublin och en heldagsutflykt till den irländska landsbygden. Det blir bad, vila, utfärder i en "annorlunda" miljö, som bör tilldraga sig stort intresse.

Fredagen den 30 juli

Buss från Dun Laoghaire till Dublin och därifrån med flyg till London. Inlogering på hotell i tvåbäddsrum och med frukost.

Tiden 31 juli—7 aug.

Esperantovärldskongress i London med hela dess rikhaltiga och som alltid intressanta program. Utfärder under veckan beställes särskilt.

Lördagen den 7 aug.

Hemresa med flyg från London till Köpenhamn.

LONDON-MÄRKET

finns nu att köpa. Använd brevmärket för världskongressen i London 1971. Gör en värdefull reklam. Sätt det på all post.

1 karta — kr. 1: 25

3 kartor — kr. 2: 75

Insätt likviden på postgirokonto 14 74 29-5 (Sv. Esperanto-Förbundet, specialkonto, Malmö).

Reseledare

Ges-øj Bodil o. Gustav Kühlmann, Köpenhamn, kända och välkända sedan många år tillbaka.

Reseledarna kommer givetvis att till alla anmälda utsända fullständigt, detaljerat program.

Pris för gruppresan

Omfattar flygresorna Köpenhamn—Dublin, Dublin—London, London—Köpenhamn, transporter till och från flygplatser, hotell med halvpension på Irland, hotell med frukost i London, bussutfärder på Irland, flygplatskostnader,

s. kr. 1.655: —

Anmälan

I. Till själva kongressen. Se anvisningar å sista sidan.

II. Till gruppresan.

a) Anmälningsavgift å kr. 100: — insättes på postgirokonto 14 74-29-5 (Svenska Esperanto-Förbundet, specialkonto, Malmö). Anteckna på talongen vad som avses. Denna avgift skall avdragas vid slutlikvid.

b) Anmälningsstalong insändes. Om man ej fått sådan i samband med anmälan till kongressen, kan den erhållas hos s-ino Ester Andrén, Ryttmästaregatan 12, 217 52 Malmö.

Anmälan senast den 1 juni, helst tidigare.

RECENZOJ

HEINE, KALOCSAY,
WARINGHIEN

Kantoj kaj Romancoj de Heinrich Heine. Bindita 381 paĝoj. Eldonejo Stafeto. Havebla ĉe Eldona Societo Esperanto, Malmö. Prezo sv. kr. 42: 35.

Jen bela konstelacio kies komuna brilo elradias el nova eldono de STAFETO: "Kantoj kaj Romancoj".

La libroeldonado de nia relative malgranda popolo estas preskaŭ mirindaĵo. Se ĝi eĉ ne kompare okupas kvante honorindan lokon statistikan, ĝia kvalita nivelo certe superas tiun de kiu ajn alia lingvo.

Ĉi koncerna verko estas bonvena. Ĝi plenigas oscedan interspacon en la indekso de nia raduka literaturo. Krome ĝi provizas al ni novan pruvon pri la freŝa vivo de nia lingvo. La ĉefparton tradukis Kalocsay, dum Waringhien signis kelkdekon el la poemoj. Ni vere ŝuldas dankon al la tradukintoj kaj la eldonisto pro tiu libro.

La vasta elekto el la ampleksa verkaro de Heine spegulas al ni lian tutan vivon. El la sekaj preslitteroj li aperas al ni kiel tute viva; ofte resonas lia propra voĉo, liaj animo kaj koro sentigas sian ĉeeston.

La plej alta esprimo de arto manifestiĝas en la simpleco. La poezio de Heine havas klaran simplecon. Traduki grandan kvanton de tia poezio neniel estas facila ludo. La simplecon de formo kaj esprimo oni atingas nur pene; ĝenerale ĝi postulas laboron kvazaŭ ŝtonhakistano. Aldonu al tio la poetsufokan malriĉon de sinonimoj en esperanto, kaj tuj aperos la dimensio de l'malfacila tasko. Aperas eĉ diversspecaj neblaĵoj, jen ekz.:

(orig.) Wir weben, wir weben!

(trad.) Ni teksas, ni teksas!

Kia diferenco! Senrimeda la tradukanto devas en tia kazo kontentigi per absolute nekontentiga, sen-tinta prozaĵo. En tia okazo helpas eĉ ne la talento de Kalocsay.

Kompreneble lia eminenta povo rajtigas al li komandi la servon de licentia poetica. Ofte li uzas ĝin en tiu-ĉi verko, sed bedaŭrinde ne ĉiam sukcese. Kelkloke domaĝas perfortigo de gramatiko. Areto de novimportitaj vortoj iel ne ŝajnas konveni al Heine, iel ŝajnas lingve kaj psikologie kontrasti. Eble nur ĉar ili ankoraŭ aperas fremdaj. Vicigo de forte akcentaj silaboj mortigas iam la ritmon, kaj ripetado de preskaŭ patentaj vortoj ie makulas. Ŝajnas al mi motivite jam averti kontraŭ senkritika imitado de similaj facilaĵoj.

Facile pensi: "...nu, Kalocsay sanktigis tion, do ankaŭ mi rajtas". Licentia poetica havas limojn. Evoluo de lingvo okazas parte per imitado, kaj esperanto povas poe ekliti en la senlogikan komplikecon de naciaj lingvoj.

Ĝeneralan romanon oni tralegas, ĝi estas poste "legita". Mezkvalitan pentraĵon oni preterpase rigardas en ekspozicio kaj daŭrigas al la proksima objekto — oni "vidis" ĝin — finitaj oferoj. Sed "Kantoj kaj Romancoj" ne estas samspeca; tia libro ne havas finon. Kun freŝa plezuro oni malfermas ĝin denove. Tial havigu ĝin por ke vi ne devu bedaŭri la prokraston post la elĉerpiĝo de la eldona stoko. Ĝi estas grava, valora, kaj ĝi havas perlojn. La tradukintoj ĝenerale sukcesis en sia malfacila tasko; ili provizis al siaj laboraĵoj stampon de originaleco. Malfacile ion elekti el la abundo, sed jen ekzemplo el la poemo

GEFIANCOJ LAŬ DESTINO

*Vi ploras kaj rigarde min esploras
kaj kredas, ke pro mia plag vi ploras —
ne scias vi, virino, ke vin mem
koncernas viaj larmoj, via ĝem.*

*Ho diru, ĉu tra via sentoplekto
kelkefoje ne enĉetelis sin konjekto,
kiu sekrete al vi manifestis,
ke parigitaj de l'destin ni estis?
En kumo estus al ni la feliĉo
donita, nur pereco ĉe disiĝo.*

*Skribite staris en la libro granda
ke ni du amu nin kun am kunjanda.
Sur mia brusto estus loko via,
tie vi povus iĝi memkonscia;
mi povus vin el via plantvegeto
elsavi, kise vekti, ho floreto,
levi al mi por vivo bela, inda —
al vi animon estus mi doninta.*

S. A. J.

HORIZONTO DE SOVETA LITOVIO

Unua kajero 1970. Societo de Amikeco, Esperanta Sekcio, Kostiuškos 36, VILNIUS, Litova SSR, Sovetunio. 32-paĝa revuo, proks. A 4. Havebla unuope, are, abone. Pago per esperanta literaturo laŭ interkonsento. Kore-spondanoncoj.

Nova floro el la bukedo de esperantorevuoj. Tre plaĉa ekstero modernstila kun verŝajne malnova, tipa teksfigurajo kiel dekoracia fono. La kajero estas bona pruvo pri la fakto ke oni povas atingi valoran rezulton per simplaj rimedoj.

La enhavo estas varia kaj interesa kaj atestas pri grava kaj efika aktiveco en la prahejmo de la baltaj popoloj kaj kulturo.

Oni permesas represon kaj tradukon de la enhavo kondiĉe de mencio pri la deveno kaj alsendo de la koncerna presaĵo. Volonte oni akceptas diversmanieran kunlaboron kaj donas informojn.

"Horizonto" estas havinda revuo kaj la serioza agado de la litova esp.-movado meritas atenton kaj apogon.

S. A. J.

ESPERANTISTA KULTURDOMO EN GRESILLON, FRANCUJO

havos la jenajn aranĝojn dum la somero:

4—25 julio: Kulturaj Esperantistaj Semajnoj.

25 julio—7 aŭgusto: Kulturaj kaj Turismaj Ferioj.

7—14 aŭgusto: Postkongreso de SAT.
15 aŭgusto—4 septembro: Studsemajnoj.

Informoj kaj aliĝoj: Kastelo Gresillon, 49 Baugé, Francujo.

SOMERO

KAJ SUNPLENAJ TAGOJ —

—[^] guu ilin kun Tibor Sekelj
en

"TRA LANDO DE INDIANOJ"

Prezo kun imposto, broŝ. kr. 28: 25, bind. kr. 35: 30

Förlagsföreningen Esperanto

Fack, 200 42 Malmö 7.

Postgiro 578

HELSINGÖR 1971

40-jara feria kursarango

La internaciaj feriaj Esp-kursoj de Helsingör okazos 25/7—1/8 en La Internacia Altlernejo (tute moderna). Venu al Danlando por ĝui belan ferio-semajnon en vere Esperanta rondo kaj por ĉeesti nian 40-jaran jubileon. Prospekto senpage havebla ĉe

L. FRIIS

Ingemannsvej 9

DK-8230 Åbyhøj, Danlando

NB. Aŭtunaj feriaj Esp-kursoj okazos en la altlernejo JUNAJ HEJMOJ ĉe Århus, Danlando, 17—23.10 1971. Programo baldaŭ havebla ĉe L. Friis.

NORVEGA VIZITO EN GOTENBURGO

S-ro John Berggreen el Norvega Esperanto-Ligo vizitis Gotenburgo en marto kune kun nia japana samideanino Tamiko Kaŭkami. Oni provis speciale kontakti la skoltojn — s-ro Berggreen estas ja skolta gvidanto kaj f-ino Kaŭkami reprezentis la landon, kie okazos la skolta ĵamboreo — kaj la vizitantoj prelegis por la skoltoj en i. a. Kungälv kaj Hisingskärna. Esperantista renkontiĝo aranĝita de la Esperantoalianco okazis sabatovespere la 6-an de marto en la ejoj de IOGT.

ESPERANTO ĈE ROTARIANOJ

Je Marta kunveno de la Rotaria klubo en Norrahammar direktoro Gerhard Nyqvist prelegis pri L. L. Zamenhof, kiun li — laŭ tradicio de la klubo — elektis "homon de la monato" (månadens man).

ÅRSMÖTE

Härmed kallas andelsägarna i

FÖRLAGSFÖRENINGEN
ESPERANTO U. P. A.

till ordinarie årsmöte
söndagen den 30 maj 1971
kl. 16.00

på Hotell Malmen, Stockholm.

Ombud för andelsägande förening skall inlämna fullmakt före årsmötets början. Ärenden enligt stadgarna, § 14.

Styrelsen

JUBILEA GOTENBURGO BONVENIGAS VIN!

En la jaro 1971 Gotenburgo festas la 350-jaran datrevenon de sia fondiĝo. La urbo kompreneble ne povas nomi sin mezepoka, sed la jaroj sufiĉas por ke ĝi estu mezaĝa. Tio signifas, ke Gotenburgo estas en sia plej bona aĝo.

Por la jubileo estas preparitaj riĉaj programoj, kiuj certe kontentigos ne nur la gotenburĝanojn sed ankaŭ la vizitantojn.

Eĉ se oni festas la jubileon dum la tuta jaro, la unua semajno de junio fariĝos aparte intensiva. Vendrede, la 1-an de junio, preskaŭ la tuta urbo estos fermita al la trafiko, kaj la publiko povos ĝui altkvalitan programon, prezentata sur tri grandaj eksteraj scenejoj — Placo de Gustavo Adolfo, Götaplatsen kaj Kungstorget. En la sekvantaj tagoj vi povos elekti inter paradoj, futbala matĉo kaj danco kaj amuzi vin ĝis malfrua nokto.

Por amikoj de sporto estas preparita ankoraŭ unu granda evento: la matĉo de atletiko inter Finnlando kaj Svedio.

La amantoj de bela arto havos eblecon vidi la operon "Aida" de Verdi la 1-an de septembro en la nova moderna halo Scandinavium. En la ĉefa rolo kantos la fama Birgit Nilsson.

Ankaŭ la branĉo de popola arto estos reprezentata en la jubilea programo. Inter la 11-a kaj 16-a de aŭgusto okazos Internacia Festivalo de Popoldancoj en Gotenburgo. Venos grupoj el 15 landoj, inter ili el Francio, Britio, Ĉeĥoslovakio, Jugoslavio kaj Sovetunio. Ĉiu grupo par-

toprenos en du festprogramoj krom la prezentadoj en la urbo.

Gotenburgo estas konata urbo de foiroj kaj kongresoj. Dum la jubilea jaro okazos multaj diversaj foiroj — inter alie ni menciuj Svedan Foiron kun ekspoziciantoj el pli ol 30 landoj kaj Svedan Internacian Boat-ekspozicion, kie la svedaj boatkonstruistoj ekspozicios siajn verkojn en akra konkurenco kun la kolegoj en aliaj landoj.

Kaj kompreneble Liseberg la konata amuzejo, ne povas malatenti la feston. Ĝi invitas al diversaj programoj dum la tuta jubilea sezono. Restoracioj kaj noktaj kluboj estos malfermitaj multe pli longe ol kutime.

Dum tiu jubilea sezono okazos en Gotenburgo almenaŭ unu esperantista aranĝo, nome **internacia semajno** inter la 24-a kaj 30-a de julio. Aranĝas INTER, memstara agadgrupo por Esperanto. Oni loĝos en OK Motorhotelo en la nordorienta parto de la urbo. Aŭtobusa rondveturo, boata ekskurso tra la kanaloj kaj haveno, vizitoj al diversaj vidindaĵoj estos aranĝataj. Okazos krome prelegoj pri lingvaj demandoj kaj ĝenerala diskuto pri "La aktuala situacio de la Esperanto-movado". Vidu cetere apartan anoncon.

INTER aranĝas ankaŭ vojaĝon al la UK en Londono, kaj oni foriros en la lasta tago de la internacia semajno, la 30-an de julio. La vojaĝo okazos per ŝipoj kaj trajno (tra Danlando). Petu informojn de INTER laŭ aparta anonco. Oni povos kompreneble anonci sin al la vojaĝo sen partopreni la internacian semajnon.

MARSO - NAJBARA PLANEDO

De Elis Dahlgren

Ĉi tiun someron Marso estas pli ol ordinare proksima al la tero. La planedo situos la dekan de aŭgusto en "opozicio" rilate al la suno. Astronomie same kiel politike "opozicio" signifas "kontraŭstaron". Koncerne astrojn tamen laŭ origina geometria senco: Marso kaj la suno tiam havos diametre kontraŭajn poziciojn sur nia firmamento. Sekve Marso la menciitan tagon leviĝos je sunsubiro kaj subiros je sunleviĝo. Du tagojn poste la planedo estos pli proksima al ni ol dum multaj jaroj pasintaj kaj venontaj. La tiam distanco estos 56 milionoj kilometroj. Marso estos dum aŭgusto situa en la konstelacio Kaprikorno kaj lumos pli forte ol iu ajn nokte videbla ĉielkorpo krom la luno. Pro suda pozicio tamen la planedo — vidata de nordaj landoj — tiam staros malalte super la horizonto kaj tial atmosferaĵoj gasoj iom paligos ĝian lumon. En Afriko kaj Sudameriko, kie la planedo estos alta sur la ĉielo, ĝia brilo estos pli grandioza. La ruĝeca koloro de Marso rememorigas kaj sangon kaj brulon. Konjektable tiu koloro kontribuis al tio, ke la antikvaj Romanoj je tiu planedo rigardis simbolon de sia milita dio.

La diametro de Marso estas 6 760 km aŭ 0,53 el la tera. Ankaŭ la denseco aŭ specifa pezo estas pli malgranda — 0,72 el tiu de la tero. La maso (tuta pezo) estas nur dekonon el tiu de nia planedo. La meza distanco inter Marso kaj la suno estas iom pli ol unu kaj duona sundistanco tera. Pro tio la suno lumas sur Marso apenaŭ duone tiom forte kiom sur la tero. La periodo de la orbita rondiro de Marso ĉirkaŭ la suno estas 1,88 jaroj aŭ 687 tagoj teraj. Por sia rotacio Marso bezonas 24 horojn kaj 37 minutojn. Do marsa tagnokto estas iomete pli longa ol la nia. Vivante sur marso ni kalkulus 669,2 tagnoktojn po unu jaro tiea. La elipsa orbito de Marso estas pli ekcentrika ol tiu de la tero kaj la distancoj inter la du orbitoj estas malsamaj laŭ diversaj direktoj. Minimuma estas la distanco inter Marso kaj la tero, kiam la du planedoj samtempe ĉeestas en la sama direkto rilate al la suno en fino de aŭgusto. Ĉijare tiu "renkonto" okazos inom pli frue, sed la distanco tamen estos proksimume plej malgranda. Marso kaj la tero "renkontiĝas" samflanke en siaj respektivaj orbitoj unu fojon po ĉirkaŭ 26 monatoj. Tamen 15 aŭ 17 jaroj pasas inter tempoj, kiam la najbarplanedo estas proksimume plej proksima al ni.

La relativaj grandoj de Tero, Marso kaj Luno. La plej granda estas Tero, la plej malgranda Luno.

Simile al la kondiĉoj de la tero, la rotacia akso de Marso kliniĝas 25 gradojn rilate al la orbita nivelo. Tio kaŭzas sur la najbara planedo preskaŭ egalajn klimatajn zonojn kaj sinsekvadan de sezonoj, kiel ĉe ni. Sed la marsa klimato sendube estas pli malvarma kaj seka, kaj la sezonoj tie preskaŭ duoble longedaŭraj.

Neniu alia planedo estis objekto de tiom fantaziaj spekulativaj precipe pri ekzisto de vivaj estuloj kiom Marso. Kaŭzoj de tio estas i.a. relativaj proksimeco kaj esprimebleco kaj similaj kondiĉoj koncerne klimatajn zonojn kaj ŝanĝiĝadon de sezonoj kaj tagnoktoj. Ni do laŭ nuna eblo iom esploru la verajn kondiĉojn al vivo tie.

Jam antaŭ jarcentoj niaj astronomoj per siaj teleskopoj konstatis sur Marso sensanĝajn formojojn terenajn kun pli malpli kontrastaj koloroj kaj helecoj. Laŭ tiuj ili desegnis mapojn, kiuj montras pli helajn makulojn ("landojn") kaj pli malhelajn tiajn ("marojn") k. t. p. Al la terenajoj oni pruntis nomojn el la klasikantikvaj geografiaj kaj mitologiaj. Sur Marso ni ekz. retrovas la landojn Aŭsonia, Hellas kaj Libia kaj la margolfon Granda Sirta. Nun tamen estas konstatite, ke tiuj "maroj" ne havas saman naturon kiel la maroj sur la tero. Longe oni ankaŭ observadis multajn variadojn en la aspekto de la planedo. Ĉefe tiuj estas pli malpli regulecaj kaj okazas laŭ la sekvado de sezonoj. Rimarkindaj estas la du blankaj kalotoj, kiuj ĉirkaŭas la polusoj. Tia kaloto grandparte malvastiĝas ĉe la poluso, kie printempo aŭ somero regas, sed male samtempe plivastiĝas ĉe la kontraŭa poluso, kie tiam estas aŭtuno aŭ vintro. La mapdesegnintoj nomis la blan-

kon "neĝo", sed nun oni ne kredas pri tia naturo je ĝi. Pli supozeble la marsa neĝo konsistas el kristala karbondioksido. De tempo al tempo ankaŭ maldensaj nuboj aŭ nebuloj estas observitaj super la kampoj de Marso.

La jaron 1877an itala astronomo G. V. Schiaparelli komunikis, ke li estas ektrovinta multajn rektajn kaj malhelajn liniojn sur la surfaco de Marso. Tiujn liniojn, kiuj laŭvide trakrucigis diversadirekten la landojn de "maro" al "maro", li iom nepripensite nomis "kanaloj". Nekritikemuloj tuj komprenis tion tiel, ke li estas konstatinta artefarite fositajn akvovojojn sur la najbara planedo. Tiam estis la konvena tempo por la superinteligentaj marsanoj eniri la scenon! Kiuj aliaj estus kapablaj konstrui tioman kanalsistemon? Tamen oni laŭ modernaj esploroj "bedaŭrinde" konstatis, ke la famaj "kanaloj" ne ekzistas reale, sed nur estis optikaj iluzioj kulpe de neperfektaj instrumentoj kaj nekla-reco de la tera atmosfero. Detalaj fotografaĵoj transsenditaj de usonaj marseksploriloj konvinke montras, ke la marsa surfaco surprize multe pli similas al tiu de la luno ol tiu de la tero. Ankaŭ Marso estas grandparte preskaŭ kovrita per krateroj grandaj kaj malgrandaj. Plej supozeble tiuj estas cikatroj de alfalintaj meteoroj. Sed de "kanaloj" neniu spuro estas videbla. La marsa tereno tamen estas iom alia ol la luna. Certaj krateroj, konsiderataj pli "malnovaj", evidente estas pli malpli nivelitaj de erozio pro iomaj atmosferaĵoj fortoj. Sur la luno neniu erozio estas spurebla.

Tage temperaturoj en marsaj regionoj intertropikaj supozeble atingas kelkajn gradojn 0° C. La noktoj tamen sendube estas malvarmegaj. Vintraj temperaturoj en regionoj ĉirkaŭpolusaj kredeble estas proksimume — 100° C. eĉ tage. La denseco de la atmosfero estas taksita je unu centono el tiu de la nia. Ĉefe ĝi konsistas el karbondioksido. La peza forto aŭ gravito ĉe la marsa surfaco estas nur 0,376 el tiu ĉe la tersurfaco kaj la atmosfera premo tie mezurita je 5 ĝis 9 milibaroj. El tio ni povas konkludi: Laŭ nia nuna kono la marsa klimato estas treege negastigema. Kiom ni kapablas juĝi la kondiĉojn por vivaj estaĵoj sur Marso estas tre malfavoraj. Ŝajne nur primitivegaj, senpretendaj kaj eltenpovaj vivaĵoj eble ekzistas. Homo el la tero absolute ne povus tie vivi sen spaca ŝirmovesto. La teknikaj progresoj pli kaj pli akcelas kaj estonte kiam terhomoj kun diversaj instrumentoj estos transportitaj sur la surfaceton de Marso, ni havos pli precizan scion pri la kondiĉoj tie. La malfacilaĵoj vojaĝi tien tamen estas multe pli gravaj ol koncerne la lunon. Eĉ je minimuma distanco Marso estas 145-

oble pli malproksima ol la luno! Kiam homoj el la tero iam vizitos Marson, ili ŝajne ne atendu kunfrontigon kun superinteligentuloj!

Ĉirkaŭ Marso rondiras du satelitoj tamen multe pli malgrandaj ol nia luno. Iliaj nomoj Phobos kaj Deimos signifas "Timegon" kaj "Teruron". Vere konvenaj nomoj al akompanantoj de la dio de milito! Phobos havas diametron de 17 km kaj ĉirkaŭiras Marson en 7,65 horoj. La diametro de Deimos estas nur 8 km kaj ĝia rondira periodo 30,30 horoj.

Vidataj de Marso nia tero kun la luno aperas kiel duobla forte lumanta "stelo" matena aŭ vespera.

Elis Dahlgren

Dürer kaj lia epoko

Gyula. Okaze de la 9a Somera Esperanto-Universitato en Gyula, Hungario, de la 4—10 julio 1971, D-ro Werner Bormann, Hamburg, prezidanto de GEA, prelegos pri la temo "Dürer kaj lia epoko". Detalojn pri SEU petu de Somera Esperanto-Universitato, Petöfi tér 3, Gyula, Hung.

NI FUNEBRAS

Mortis nia membro **Helge Sjöberg**, Gnosjö, la 2 marto 1971. Li testamentis al SEF valorajn librojn el sia esperantobiblioteko.

Mortis nia membro **Gustav Esberger**, Sundsvall. Amikoj kaj la esperantoklubo Amika Rondo je lia honoro donacis 200 kronojn al SEF.

La plej maljuna esperantisto de Svedujo, **Otto Rösler**, Borås, mortis, 101-jara. Dum pli fruaj jaroj li gvidis la movadon en Borås, kaj li restis fidela membro ĝis la fino.

BONVENON AL GOTENBURGO KAJ ... AL LONDONO

La urbo Gotenburgo, mondkonata havenurbo ĉe la sveda Okcidenta Marbordo, tutan 1971 festas sian 350-jaran jubileon. En la kadro de la urba jubileo ni invitas vin al sestaga restado en amika, internacia Esperanto-rondo 24—30 julio. Atendas vin interesa, varia kaj altkvalita programo.

Gustateme okazos komuna ŝipveturo al la 56:a UEA-kongreso en Londono, favorpreze aranĝota por niaj gastoj kaj aliaj esperantistoj.

INTER

Agadgrupo por Esperanto

Box 55028
S-400 53 Gotenburgo
Svedio
Telefona (031) 48 95 97

P. S.

Mendu ankaŭ novan turistan prospekton pri Gotenburgo en Esperanto, nepre skribante rekte al: Turista Oficejo, Parkgatan 2, S-411 38 Gotenburgo, Svedio.

"KULTURAJ KAJEROJ"

alportas interesajn legajojn, diverstemaj, diversdevenaj, kaj novaĵojn pri la Kulturdomo.

Esperantista Kulturdomo

Gresillon — 49 — BAUGE
Francujo

PACPREMIO AL ANDREO CSEH

Laŭ propono de la Sveda Esperanto-Federacio, la Stokholma Pac-Asocio aljuĝis sian lingvan premion por la jaro 1970 al Andreo Cseh, direktoro de Internacia Esp. Instituto kaj sekretario de Universala Ligo, "pro unika vivfaro per diskonigo de l'Internacia Lingvo Esperanto" tra multnombraj eŭropaj landoj, i. a. Cseh-metodaj kursoj en la Sveda parlamento kaj gvidado de ŝtataj seminarioj por la sveda instruistaro.

La premiaj rentoj devenas de la fondaĵo de Josefina Larsson, iama hejmmastrino ĉe unu de la kunlaborantoj de Alfred Nobel, kun la intenco "premi meritan pioniron de internacia lingvo, kiu havas ŝancon deveni lerneja instruobjekto."

Ĉi honorigan premion oni disdonas nur ĉiun trian jaron al altmeritaj pioniroj de l'Internacia lingvo.

T. M.

Konstrui per

YTONG®

estas konstrui

ekonomie

brulsekure

YTONGBOLAGEN

Hällabrottet

31 juli—7 augusti 1971
LONDON, ENGLAND

blir platsen för Esperantovärldskongressen 1971. Givetvis skall Ni vara med. Anmäl Eder därför **redan nu till kongressen**. Svensk förmedlare (Peranto) av kongressanmälningar är som vanligt endast Svenska Esperanto-Förbundet.

Anmälningssblanketter erhålles efter rekvisition hos s-ino Ester Andrén, Ryttmästaregat. 12, 217 52 Malmö (tel. 040/652 09).

Anmälan. Anmälningssblanketter och sedermera även beställningar av logi och utfärder skall insändas till samma adress, s-ino Andrén, Malmö, och icke till Holland eller England.

Likvid. Avgifterna insättes på postgirokonto 14 74 29-5, Svenska Esperanto-Förbundet, specialkonto, Malmö.

KONGRESSAVGIFTER

(Obs! Svenska kronor)

	<i>Till</i>
	<i>20/6</i>
	<i>1971</i>
1. Kongresano, ne membro individua de UEA	148:—
2. Kongresano, individua (rekta) membro de UEA kun Jarlibro (MJ)	127:—
3. Kongresano, individua (rekta) membro de UEA kun Jarlibro kaj revuo "Esperanto" (MA)	105:—
4. Edz(in)o de Kongresano en kategorio 1	104:—
5. Edz(in)o de Kongresano en kategorio 2 aŭ 3	89:—
6. Junul(in)o ĝis inkl. 20-jara	45:—
7. Universitata student(in)o ĝis inkl. 30-jara	75:—
8. Blindul(in)o	60:—

Var vänlig skriv namn etc. tydligt på anmälningssblanketten men ej några avgifter (det gör SEF). Meddela i stället allting tydligt på postgirotalongen.

Rabatt får som synes direkta medlemmar i UEA. Det lönar sig alltså att bli direkt medlem. Ni vinner många fördelar. Gör allvar av att anmäla Er som direkt medlem av UEA.

Gåvor: Som vanligt mottager SEF och vidarebefordrar gåvor till **Litteraturfonden** (tävlingspremier), **Blindfonden** (de blindas kongress), **Adopta Kaso** (för dem som ej kan betala från eget land), och **Adoptaj Gepatroj** (helst min. sv. kr. 45:— för barnkongressen — eller det belopp, som Ni kan skänka). Givares namn publiceras. Det är ovanligt få svenskar som observerat dessa fonder. **SEF**

La Espero

Svenska Esperanto-Tidningen

Organ för Svenska Esperanto-Förbundet

Ansvarig utgivare: W. Wahlund.

Adreso: Krokvägen 85, 122 32 Enske.

Ĉefredaktoro: Åke Blomberg, Lottkällsgatan 2, 531 00 Lidköping. Tel. 0510/235 26 (laborejo 0510/221 30).

Literatura redaktoro: Tiberio Morariu.

Teknika redaktoro: Sune W. Ahlm.

Prezo de jarabono: 15 sv. kr. (postĉeka konto 20 12).

Prezo de anoncoj: 1/1 paĝo 180:—, 1/2 = 90:—,

1/3 = 60:—, 1/6 = 30:—, 1/12 = 15:—.

Milimetra prezo 40 öre.

Korespondanconco: 25-vorta = 4:—, 50-vorta = 8:—.

SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET

SVEDA ESPERANTO - FEDERACIO

Adreso: Jungfrugatan 30, 3 tr.
114 44 Stockholm

Girkonto: 20 12

Telefona: 08/62 58 76

Dejortempo: Merkrede 18—20a horo

Kotizoj por Rektaj membroj: 15 kr., junuloj 7 kr.
familia membro sen gazeto 5 kr.

ESTRARO

Prezidanto: Jan Strönne, Amiralsgatan 36, 211 55 Malmö.
Tel. 040/12 92 11.

Vicprezidanto: Ragnar Hjorth, Kronobergsgatan 25, 4 tr ö. g.,
112 33 Stockholm. Tel. 08/52 76 67.

Sekretario: Sven Alexandersson, Krokvägen 85,
122 32 Enske. Tel. 08/49 80 24.

Vicsekretarioj: Bertil Akerberg, Lillsvängen 39,
126 57 Hägersten. Tel. 08/46 29 95.

Artur Malmkvist, Asögatan 182, 116 32 Stockholm.
Tel. 08/41 78 74.

Franke Luin, Mygdalsvägen 123, 135 00 Tyresö.
Tel. 08/712 82 91.

Kasistino: Maria Wästfelt, Cedergrensvägen 27,
126 36 Hägersten. Tel. 08/45 02 41.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO

ELDONA SOCIETO ESPERANTO

Adreso: Esperantoförlaget, Fack, 200 42, Malmö 7

Ejo: Möllevångsgatan 20 B

Dejortempo 1 sept.—15 majo:
merkrede 10.00—11.00 ĵaŭde 17.00—18.00

Skribaj mendoj ekspedataj dum la tuta jaro.

Tel. 040 / 12 20 29. Postgiro 578.

Administranto: Anna-Greta Strönne

Prezidanto: Sven Sjöblom, tel. hejma: 040/11 25 78